

Ks. Artur J. KATOŁO

CHRZEŚCIJAŃSKI SENS DZIEJÓW
Bibliografia wybranych wypowiedzi Jana Pawła II z lat 1978-2001

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978), ss. 477	XI (1988) t. 3, ss. 1405
II (1979) [t. 1], ss. 1729	XI (1988) t. 4, ss. 2317
II (1979) t. 2, ss. 1574	XII (1989) t. 1, ss. 1945
III (1980) t. 1, ss. 1983	XII (1989) t. 2, ss. 1783
III (1980) t. 2, ss. 1869	XIII (1990) t. 1, ss. 1885
IV (1981) t. 1, ss. 1292	XIII (1990) t. 2, ss. 1888
IV (1981) t. 2, ss. 1313	XIV (1991) t. 1, ss. 1983
V (1982) t. 1, ss. 1376	XIV (1991) t. 2, ss. 1619
V (1982) t. 2, ss. 2497	XV (1992) t. 1, ss. 2147
V (1982) t. 3, ss. 1751	XV (1992) t. 2, ss. 1119
VI (1983) t. 1, ss. 1730	XVI (1993) t. 1, ss. 1855
VI (1983) t. 2, ss. 1496	XVI (1993) t. 2, ss. 1725
VII (1984) t. 1, ss. 2016	XVII (1994) t. 1, ss. 1367
VII (1984) t. 2, ss. 1708	XVII (1994) t. 2, ss. 1281
VIII (1985) t. 1, ss. 2081	XVIII (1995) t. 1, ss. 2054
VIII (1985) t. 2, ss. 1683	XVIII (1995) t. 2, ss. 1589
IX (1986) t. 1, ss. 2204	XIX (1996) t. 1, ss. 1798
IX (1986) t. 2, ss. 2242	XIX (1996) t. 2, ss. 1206
X (1987) t. 1, ss. 1482	XX (1997) t. 1, ss. 1799
X (1987) t. 2, ss. 2582	XX (1997) t. 2, ss. 1230
X (1987) t. 3, ss. 1812	XXI (1998) t. 1, ss. 1669
XI (1988) t. 1, ss. 1073	XXI (1998) t. 2, ss. 1483.
XI (1988) t. 2, ss. 2625	

NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań-Warszawa 1987, ss. 220.

NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793.

NP II, 2 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753.

NP III, 1 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań-Warszawa 1985, ss. 875.

NP III, 2 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań-Warszawa 1986, ss. 924.

NP IV, 1 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611.

NP IV, 2 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572.

NP V, 1 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877.

NP V, 2 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004.

NP VI, 1 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 1, Poznań 1998, ss. 852.

NP VI, 2 – J a n P a w e ł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 2, Poznań 1999, ss. 686.

ORpol. – „L'Osservatore Romano” wyd. polskie 1(1980)-

1978

1. *Maryja – decydującym momentem w historii zbawienia* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w bazylice Santa Maria Maggiore, 8 XII), NP I, s. 141-143; toż: *Maria, momento decisivo nella storia della salvezza*, IGP I, s. 310-314.

2. *Stworzenie jest darem miłości Boga* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 13 XII), NP I, s. 152-154; toż: *La creazione è dono dell'amore di Dio*, IGP I, s. 333-336.

1979

3. *List do biskupów węgierskich* (13 I), NP II, 1, s. 28-30; toż: *Lettera ai vescovi dell'Ungheria*, IGP II, 1, s. 65-67 [tekst w jęz. łacińskim].

4. *Mexico semper fidelis* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w katedrze metropolitalnej w Meksyku, 26 I), NP II, 1, s. 64-67; toż: *Essere fedeli alla Chiesa*, IGP II, 1, s. 144-148 [tekst w jęz. hiszpańskim], 149-152 [tekst w jęz. włoskim].

5. *Jezus Chrystus jest odpowiedzią na pytania odnoszące się do życia i do historii* (Przemówienie do przedstawicielstwa żołnierzy włoskich, 1 III), NP II, 1, s. 202-205; toż: *Gesù Cristo è la risposta adeguata alle domande sulla vita e sulla storia*, IGP II, 1, s. 491-495.

6. *Encyklika «Redemptor hominis»* (15 III), NP II, 1, s. 231-267; toż: *Lettera enciclica «Redemptor hominis»*, IGP II, 1, s. 550-609 [tekst w jęz. łacińskim], 610-660 [tekst w jęz. włoskim].

7. *Nieznajomość Chrystusa jest wielką tragedią historii* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. dla pracowników drukarni „Poliglotta Vaticana” oraz „L'Osservatore Romano”, 30 III), NP II, 1, s. 306-308; toż: *Il Cristo sconosciuto è la grande tragedia della storia*, IGP II, 1, s. 738-742.

8. *Chrześcijańska uniwersalność Rzymu w historii człowieka* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 25 IV), NP II, 1, s. 409-411; toż: *L'universalità cristiana di Roma nella storia dell'uomo*, IGP II, 1, s. 971-974.

9. *Trzydzieści wieków historii chorwackiej w wierności Kościołowi* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. dla uczestników pielgrzymki z Chorwacji, 30 IV), NP II, 1, s. 438-440; toż: *Tredici secoli di storia croata nella fedeltà della Chiesa*, IGP II, 1, s. 1024-1027.

10. *Świadectwo wiary świętego Stanisława* (List apostolski do Kościoła w Polsce *Rutilans agmen*, 12 V), NP II, 1, s. 474-477; toż: *Lettera apostolica per il IX centenario di San Stanislao*, IGP II, 1, s. 1095-1101 [tekst w jęz. łacińskim].

11. *Na śladach wielkiej bitwy* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. dla Polaków na Monte Cassino, 17 V), NP II, 1, s. 498-501; toż: *L'ardente preghiera, il fervente grido per la riconciliazione e per la pace*, IGP II, 1, s. 1149-1152 [tekst w jęz. włoskim], 1152-1154 [tekst w jęz. polskim].

12. *Ofiarą i odwagą uczcie przemieniać historię* (Przemówienie do włoskich strzelców alpejskich, 19 V), NP II, 1, s. 509-511; toż: *Con il sacrificio e il coraggio insegnate a trasformare la storia*, IGP II, 1, s. 1172-1175.

13. *Nie można usunąć Chrystusa z historii człowieka* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. na Placu Zwycięstwa w Warszawie, 2 VI), NP II, 1, s. 598-601; toż: *Non si può escludere Cristo dalla storia dell'uomo*, IGP II, 1, s. 1385-1391.

14. *Znaczenie katechezy w historii Kościoła* (Przemówienie na błoniach gnieźnieńskich, Gniezno, 3 VI), NP II, 1, s. 604-606; toż: *L'importanza della catechesi nella storia della Chiesa*, IGP II, 1, s. 1396-1398.

15. *Jedność duchowa chrześcijańskiej Europy* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w katedrze gnieźnieńskiej, Gniezno, 3 VI), NP II, 1, s. 606-611; toż: *L'unità spirituale dell'Europa cristiana*, IGP II, 1, s. 1399-1406.

16. *Inspiracja chrześcijańska w kulturze polskiej* (Przemówienie do młodzieży, Gniezno, 3 VI), NP II, 1, s. 611-613; toż: *L'ispirazione cristiana nella cultura polacca*, IGP II, 1, s. 1407-1409.

17. *Światło Roku Jubileuszowego na sakrament bierzmowania* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. ku czci św. Stanisława, Kraków, 10 VI), NP II, 1, s. 708-713; toż: *La luce del Giubileo sul sacramento della cresima*, IGP II, 1, s. 1513-1522.

18. *List na Tysiąclecie Chrześcijaństwa na Rusi-Ukrainie* (16 VI), NP II, 1, s. 731-734; toż: *Lettera per il Millenio del Cristianesimo in Rus-Ucraina*, IGP II, 1, s. 1559-1565 [tekst w jęz. łacińskim].

19. *Chrzest męczeństwa w historii Kościoła rzymskiego* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 4 VII), NP II, 2, s. 7-9; toż: *Il battesimo del martirio nella storia della Chiesa di Roma*, IGP II, 2, s. 15-18.

20. *List do Kardynała F. Šepera* (List z okazji 1000-lecia wymiany listów między Janem VIII i księciem chorwackim Branimirem, 22 VIII), NP II, 2, s. 80-81; toż: *Lettera al Cardinale Šeper*, IGP II, 2, s. 160-162 [tekst w jęz. łacińskim].

1980

21. *List apostolski na 1600-lecie śmierci św. Bazylego «Patres Ecclesiae»* (9 I), NP III, 1, s. 23-35; toż: *Patres Ecclesiae*, IGP III, 1, s. 51-70 [tekst w jęz. łacińskim], 71-87 [tekst w jęz. włoskim].

22. *Odnaleźć sens życia na miarę św. Benedykta* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św., Nursja, 23 III), NP III, 1, s. 281-284; toż: *Ritrovare il senso della vita sul modello di san Benedetto*, IGP III, 1, s. 681-687.

23. *Obecność chrześcijaństwa w historii Polski* (Przemówienie do międzynarodowego zespołu historyków, 17 IV), NP III, 1, s. 393; toż: *La fondamentale presenza del cristianesimo nella storia della Polonia*, IGP III, 1, s. 937-938 [tekst w jęz. francuskim].

24. *List apostolski na 600. rocznicę śmierci św. Katarzyny ze Sieny «Amantissima Providentia»* (13 VI), NP III, 1, s. 768-775; toż: *Amantissima Providentia*, IGP III, 1, s. 1730-1743 [tekst w jęz. łacińskim], 1744-1753 [tekst w jęz. włoskim].

25. *List apostolski na 1500. rocznicę narodzin św. Benedykta* (11 VIII), NP III, 2, s. 200-210; toż: *San Benedetto patrono d'Europa messaggero di pace*, IGP III, 2, s. 355-370 [tekst w jęz. łacińskim], 371-384 [tekst w jęz. włoskim].

26. *List do Kościoła, który jest na Węgrzech* (W 1000-lecie narodzin św. Gerarda – biskupa i męczennika, 29 IX), NP III, 2, s. 407-411; toż: *Lettera alla Chiesa che è in Ungheria*, IGP III, 2, s. [34] 743-[40] 743.

27. *Wierność waszego Kościoła względem Stolicy Świętej* (Przemówienie do Ojców Synodu Ukraińskiego, 1 XII), NP III, 2, s. 751-752; toż: *La fedeltà della vostra Chiesa alla Santa Sede testimoniata dagli antenati anche con il sangue*, IGP III, 2, s. 1474-1476 [tekst w jęz. ukraińskim w transkrypcji łacińskiej], 1476-1477 [tekst w jęz. włoskim].

1981

28. *Pamięć o przeszłości oznacza zaangażowanie w przyszłość* (Przemówienie przy pomniku pokoju, Hiroszima (Japonia), 25 II), NP IV, 1, s. 145-147; toż: *Ricordare il passato è impegnarsi per il futuro*, IGP IV, 1, s. 532-537.

29. *List do Episkopatu Kościoła katolickiego na 1600. rocznicę I Soboru Konstantynopolitańskiego i 1550. rocznicę Soboru Efeskiego* (31 III), NP IV, 1, s. 393-400; toż: *A Concilio Constantinopolitano I*, IGP IV, 1, s. 815-828 [tekst w jęz. łacińskim], 829-839 [tekst w jęz. włoskim].

30. *Nie możemy zapomnieć* (Rozważanie podczas modlitwy „Anioł Pański” w 42. rocznicę wybuchu II wojny światowej, 30 VIII), NP IV, 2, s. 52-54; toż: *Vigorosa difesa della pace*, IGP IV, 2, s. 116-118.

31. *Dziedzictwo i posłannictwo* (Przemówienie do uczestników Kongresu „Kryzys Zachodu i posłannictwo duchowe Europy”, 12 XI), NP IV, 2, s. 263-265; toż: *L'importanza dell'eredità spirituale dell'Europa per il suo avvenire*, IGP IV, 2, s. 610-613 [tekst w jęz. niemieckim].

32. *List do Kościoła na Węgrzech z okazji 750. rocznicy śmierci św. Elżbiety* (19 XI), NP IV, 2, s. 293-296; toż: *Lettera alla Chiesa in Ungheria*, IGP IV, 2, s. 671-676 [tekst w jęz. węgierskim].

1982

33. *Kryzys Europy jest kryzysem chrześcijaństwa w Europie* (Przemówienie do uczestników V Sympozjum Rady Konferencji Episkopatu Europy, 5 X), NP V, 2, s. 502-506; toż: *La crisi della cultura europea è la crisi della cultura cristiana*, IGP V, 3, s. 689-695.

34. *Święty Maksymilian jest znakiem trudnej i tragicznej epoki* (Przemówienie do pielgrzymów polskich przybyłych do Rzymu na kanonizację o. Maksymiliana Kolbe, 11 X), NP V, 2, s. 543-546; toż: *San Massimiliano è il segno salvifico di un'epoca*

difficile e tragica, IGP V, 3, s. 785-791 [tekst w jęz. polskim], 791-797 [tekst w jęz. włoskim].

35. *Powołanie ludzkie i chrześcijańskie narodów kontynentu europejskiego* (Akt europejski, Santiago de Compostella (Hiszpania), 9 XI), NP V, 2, s. 772-775; toż: *La vocazione umana e cristiana delle nazioni del continente europeo*, IGP V, 3, s. 1257-1263 [tekst w jęz. hiszpańskim].

36. *Rok Święty Odkupienia jest czasem głoszenia nadziei, zbawienia i miłosierdzia* (Przemówienie do biskupów Kenii podczas wizyty „Ad limina”, 6 XII), NP V, 2, s. 899-901; toż: *L'Anno Santo della Redenzione è annuncio di speranza, di salvezza e di misericordia*, IGP V, 3, s. 1531-1534 [tekst w jęz. angielskim].

1983

37. *Wchodzimy w Nowy Jubileusz naszego odkupienia* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Bazylice św. Piotra, 1 I), NP VI, 1, s. 1-3; toż: *Il senso del dialogo sta nel lavorare in comune per progredire nel cammino della pace*, IGP VI, 1, s. 3-8.

38. «*Aperite portas Redemptori*» (Bulla ogłaszająca Jubileusz 1950-lecia Odkupienia, 6 I), NP VI, 1, s. 28-37; toż: «*Aperite portas Redemptori*», IGP VI, 1, s. 52-67 [tekst w jęz. łacińskim], 68-80 [tekst w jęz. włoskim].

39. *Synod Biskupów i Rok Święty Jubileuszu Odkupienia* (List do biskupów całego świata z okazji prezentacji *Instrumentum laboris* przygotowanego na VI Sesję Generalną Synodu Biskupów, 25 I), NP VI, 1, s. 104-107; toż: *Sinodo dei Vescovi e Giubileo della Redenzione: due celebrazioni per la vita della Chiesa*, IGP VI, 1, s. 208-214 [tekst w jęz. łacińskim], 215-219 [tekst w jęz. włoskim].

40. *Ogłaszajcie waszym wspólnotom „rok łaski od Pana”* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. Jubileuszu Odkupienia, Bazylika św. Piotra, 14 IV), NP VI, 1, s. 445-448; toż: *Annunciate con gioia alle vostre comunità questo „anno di grazia del Signore”*, IGP VI, 1, s. 944-950.

1984

41. List apostolski *Redemptionis Anno* (20 IV), ORpol. 5(1984) nr 4, s. 14; toż: *Redemptionis Anno*, IGP VII, 1, s. 1069-1073 [tekst w jęz. łacińskim], 1074-1077 [tekst w jęz. włoskim].

42. *Oczyszczenie pamięci* (Przemówienie podczas spotkania z Radą Federalną Kościołów Ewangelickich, Kehrsatz (Szwajcaria), 14 VI), ORpol. 5(1984) nr 8, s. 16; toż: *La franca discussione degli avvenimenti storici elemento fondamentale nel progresso ecumenico*, IGP VII, 1, s. 1747-1751 [tekst w jęz. francuskim].

43. *Historia, dzień dzisiejszy i misja dziejowa Szwajcarii* (Przemówienie podczas spotkania z Radą Federalną, Lohn (Szwajcaria), 14 VI), ORpol. 5(1984) nr 8, s. 16-17; toż: *La Svizzera è chiamata ad operare per il bene comune dell'umanità*, IGP VII, 1, s. 1752-1757 [tekst w jęz. francuskim].

44. *Znak przyszłości* (Homilia podczas Mszy św. odprawionej w uroczystość Wniebowzięcia Matki Bożej, Castel Gandolfo, 15 VIII), ORpol. 5(1984) nr 8, s. 5; toż: *Nel mistero dell'Assunzione di Maria il futuro del mondo e dell'uomo*, IGP VII, 2, s. 203-207.

1985

45. *Sześciowiekowe dziedzictwo* (Przemówienie do pielgrzymów z archidiecezji w Lubaczowie, 8 I), ORpol. 6(1985) nr 1, s. 30.

46. *1100 lat od zakończenia misji świętych Cyryla i Metodego* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. na rozpoczęcie Roku św. Metodego z okazji 1100-lecia jego śmierci, bazylika św. Klemensa w Rzymie, 15 II), ORpol. 6(1985) nr 2, s. 1, 4; toż: *L'eredità di Cirillo e Metodio vive nell'identità nazionale e culturale slava e nel desiderio dell'unione dei cristiani*, IGP VIII, 1, s. 501-506.

47. *Czterdzieści lat temu zakończyła się wojna...* (Orędzie Wielkanocne, 7 IV), ORpol. 6(1985) nr 4-5, s. 12; toż: *La tutela dei diritti dei popoli è la via della pace*, IGP VIII, 1, s. 933-937.

48. *List do całego kleru Czechosłowacji z okazji obchodów tysiącsetnej rocznicy śmierci św. Metodego* (10 IV), ORpol. 6(1985) nr 4-5, s. 7-8; toż: *Convenistis, dilecti*, IGP VIII, 1, s. 963-972 [tekst w jęz. łacińskim], 973-980 [tekst w jęz. włoskim].

1986

49. *Drzewo przetrwało i trwa nadal* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Bazylice św. Piotra, 26 VI), ORpol. 7(1986) nr 6, s. 13; toż: *I Lettoni siano degni testimoni della loro nobile tradizione di fede*, IGP IX, 1, s. 1934-1940.

50. *Wielki konwertyta* (Przemówienie do uczestników Międzynarodowego Kongresu w 1600-lecie nawrócenia św. Augustyna, 17 IX), ORpol. 7(1986) nr 9, s. 11; toż: *Agostino d'Ippona: padre comune e maestro della civiltà cristiana*, IGP IX, 2, s. 640-646.

1987

51. List apostolski z okazji 600-lecia Chrztu Litwy *Sescentesima Anniversaria* (5 VI), ORpol. 8(1987) nr 7, s. 12-13; toż: *Sescentesima Anniversaria*, IGP X, 2, s. 1968-1980 [tekst w jęz. łacińskim], 1981-1990 [tekst w jęz. włoskim].

52. List z okazji Międzynarodowego Sympozjum Historii Kościelnej na temat „Chryścianizacja Litwy” (21 VI), ORpol. 8(1987) nr 7, s. 15; toż: *La nobile Lituania può guardare con fierezza alla sua storia antica e recente di nazione cristiana*, IGP X, 2, s. 2288-2290.

53. *Rozwój Kościoła zależy nie tylko od warunków historycznych i politycznych* (Przemówienie do uczestników V Synodu Biskupów Ukraińskiego Kościoła Katolickiego, 29 IX), ORpol. 8(1987) nr 9-10, s. 6-7; toż: *E un diritto incontestabile onorare pubblicamente Dio*, IGP X, 3, s. 759-764.

1988

54. *Lourdes jest znakiem działania Maryi w naszych dziejach* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. dla chorych w Bazylice św. Piotra, 11 II), ORpol. 9(1988) nr 2, s. 24; toż: *Lourdes è un segno speciale dell'azione di Maria nella storia*, IGP XI, 1, s. 408-412.

55. *W Chrystusie Królestwo Boże uobecniło się w dziejach człowieka* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 27 IV), ORpol. 9(1988) nr 3-4, s. 19-20; toż: „*E giunto a voi il Regno di Dio*”, IGP XI, 1, s. 1043-1048.

56. *Wspólne korzenie* (Przemówienie do uczestników sympozjum na temat początków chrześcijaństwa słowiańsko-bizantyjskiego, 5 V), ORpol. 9(1988) nr 3-4, s. 4; toż: *La celebrazione del Millenio della Rus' di Kiev occasione di gioia comune da vivere nella piena libertà religiosa*, IGP XI, 2, s. 1143-1146 [tekst w jęz. francuskim].

57. *Czy nie zapomnieliśmy zbyt pochopnie?* (Przemówienie podczas odwiedzin obozu koncentracyjnego w Mauthausen (Austria), 24 VI), ORpol. 9(1988) nr 7, s. 23-24; toż: *Cosa mai può tramandare ai posteri il nostro secolo se esistono ancora nel mondo i campi di sterminio?*, IGP XI, 2, s. 2141-2145 [tekst w jęz. niemieckim].

58. *Śmierć Jezusa jako fakt historyczny* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 28 IX), ORpol. 9(1988) nr 9, s. 21; toż: *La morte di Cristo come evento storico*, IGP XI, 3, s. 976-980.

1989

59. *Zmartwychwstanie: wydarzenie historyczne i potwierdzone wiarą* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 25 I), ORpol. 10(1989) nr 1-2, s. 18-19; toż: *La Risurrezione: evento storico e affermazione di fede*, IGP XII, 1, s. 169-174.

60. *Zmartwychwstanie jako wydarzenie historyczne a zarazem ponadhistoryczne* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 1 III), ORpol. 10(1989) nr 3, s. 17; toż: *La Risurrezione: evento insieme storico e metastorico*, IGP XII, 1, s. 456-461.

61. *Oto nadchodzi czas owocowania* (Przemówienie do uczestników obchodów 45. rocznicy bitwy o Monte Cassino, 19 V), ORpol. 10(1989) nr 5-6, s. 1. 32; toż: *Nella nostra patria la sofferenza comincia a dare frutti, ma davanti a noi resta un lungo cammino da compiere*, IGP XII, 1, s. 1282-1284 [tekst w jęz. polskim].

62. *Znak Kościoła pielgrzymującego drogami dziejów* (Przemówienie do młodzieży podczas IV Światowego Dnia Młodzieży, Santiago de Compostella (Hiszpania), 19 VIII), ORpol. 10(1989) nr 8, s. 16-17; toż: „*Siete testimoni dell'amore di Dio e della sua speranza di salvezza*”, IGP XII, 2, s. 284-298 [tekst w jęz. hiszpańskim].

63. *List do Konferencji Episkopatu Polski na 50. lecie wybuchu II wojny światowej* (26 VIII), ORpol. 10(1989) nr 8, s. 6-7; toż: „*I tu orędzie nasze*”, IGP XII, 2, s. 356-362 [tekst w jęz. polskim], s. 363-368 [tekst w jęz. włoskim].

64. *List apostolski z okazji 50. rocznicy wybuchu II wojny światowej* (27 VIII), ORpol. 10(1989) nr 8, s. 3-5; toż: „*Tu m'as mis au trefonds*”, IGP XII, 2, s. 369-380 [tekst w jęz. francuskim], s. 381-390 [tekst w jęz. włoskim].

1990

65. *Jaką przyszłość mamy budować?* (Przemówienie do członków Papieskiej Rady ds. Kultury, 12 I), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 12; toż: *Crollano muri, si aprono frontiere ma permangono enormi barriere tra le speranze di giustizia e la loro realizzazione nel mondo*, IGP XIII, 1, s. 58-62 [tekst w jęz. francuskim].

66. *Europa i świat na progu ostatniej dekady XX wieku* (Przemówienie do korpusu dyplomatycznego akredytowanego przy Stolicy Apostolskiej, 13 I), ORpol. 11(1990) nr 1, s. 5-6; toż: *Interi popoli hanno preso la parola: donne, giovani, uomini hanno vinto la paura*, IGP XIII, 1, s. 69-83 [tekst w jęz. francuskim].

67. *Kiedy bieg historii przybliżył godzinę prawdy* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Xico de Chalco (Meksyk), 7 V), ORpol. 11(1990) nr 6, s. 5-6; toż: *Di fronte alla povertà di migliaia di fratelli non si può vivere e dormire tranquilli*, IGP XIII, 1, s. 1134-1142 [tekst w jęz. hiszpańskim].

68. *Rozpoczęta przed 500. laty ewangelizacja trwa nadal* (Homilia wygłoszona podczas liturgii Słowa, Veracruz (Meksyk), 7 V), ORpol. 11(1990) nr 6, s. 7-8; toż: *L'evangelizzazione è segnata dalla croce*, IGP XIII, 1, s. 1143-1151 [tekst w jęz. hiszpańskim].

69. *List apostolski do zakonników i zakonnic Ameryki Łacińskiej na 500-lecie ewangelizacji Nowego Świata* (29 VI), ORpol. 11(1990) nr 7-8, s. 9-13; toż: „*Los caminos del Evangelio*”, IGP XIII, 1, s. 1702-1731 [tekst w jęz. hiszpańskim].

70. *Niech Pan udzieli łaski i skróci dni próby* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Papieskim Kolegium Litewskim, Rzym, 1 VII), ORpol. 11(1990) nr 7-8, s. 7; toż: „*Gesù abbrevii i giorni della dura prova*”, IGP XIII, 2, s. 3-5 [tekst w jęz. włoskim], 5 [zakończenie w jęz. litewskim].

71. *List na 900-lecie urodzin św. Bernarda* (20 VIII), ORpol. 11(1990) nr 10-11, s. 10-11; toż: *Un maestro di amore incondizionato verso Cristo, la Vergine e la Chiesa*, IGP XIII, 2, s. 289-295 [tekst w jęz. łacińskim].

72. *Nowe horyzonty i nowe wyzwania* (Orędzie „Urbi et Orbi”, 25 XII), ORpol. 11(1990) nr 12, s. 1; toż: „*La guerra è avventura senza ritorno*”, IGP XIII, 2, s. 1732-1736.

1991

73. *Rok Pański 1991 – pierwszy rok III Rzeczypospolitej* (Przemówienie do Polaków podczas audiencji generalnej, 2 I), ORpol. 12(1991) nr 1, s. 51; toż: *Ai pellegrini polacchi*, IGP XIV, 1, s. 16-17 [tekst w jęz. polskim].

74. *La storia per il credente ha un senso, un valore, una portata: è storia di salvezza* [Historia dla wierzącego posiada sens, wartość, przesłanie: jest historią zbawienia] (Przemówienie podczas Zebrania Promocyjnego Wydawnictwa „Studium”, 25 I), IGP XIV, 1, s. 188-190.

75. *La storia ha reso gli europei esperti di tragiche divisioni: la fede deve aiutarli a trovare i percorsi della pace* [Historia uczyniła Europejczyków ekspertami tragicznych podziałów: wiara musi im pomóc w odnalezieniu dróg pokoju] (Przemówienie do uczestników XLI Tygodnia Społecznego, 5 IV), IGP XIV, 1, s. 706-711.

76. *Po dwóch tysiącach lat – dar języków* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w uroczystość Zesłania Ducha Świętego, 19 V), ORpol. 12(1991) nr 7, s. 51-52; toż: *Leone XIII ha dato vita ad un nuovo insegnamento della Chiesa: il vangelo sociale dei nostri tempi*, IGP XIV, 1, s. 1287-1292.

1992

77. *Historyczny wymiar i eschatologiczna perspektywa oblubieńczej więzi Kościoła z Chrystusem* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 8 I), ORpol. 13(1992) nr 2, s. 37-38; toż: *Dimensione storica e proiezione escatologica dell'unione sponsale della Chiesa con Cristo*, IGP XV, 1, s. 33-36.

78. *„Ja jestem z wami”. Słowa, które nadają sens dziejom* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 19 IV), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 32-34; toż: *„Io sono con voi”. Queste parole danno senso alla storia*, IGP XV, 1, s. 1129-1134.

79. *Postuga Dobrej Nowiny jest świadctwem* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Akwileji, 30 IV), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 9-11; toż: *La storia dell'uomo ancorata all'azione di Cristo consente all'Europa di riscoprire la sua identità*, IGP XV, 1, s. 1237-1241.

80. *Pięćset lat ewangelizacji Angoli* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. na „Praia do Bispo”, Luanda (Angola), 7 VI), ORpol. 13(1992) nr 8-9, s. 31-33; toż: *Il V Centenario dell'evangelizzazione dell'Angola sia il punto di partenza di un nuovo slancio missionario*, IGP XV, 1, s. 1744-1752 [tekst w jęz. portugalskim].

1993

81. *Nasza epoka potrzebuje świadków Ewangelii* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. beatyfikacyjnej o. Jana Duns Szkota i s. Diny Bèlanger, 20 III), ORpol. 14(1993) nr 5-6, s. 7-9; toż: *Confermazione del beato Duns Scoto e proclamazione della beata Dina Bèlanger*, IGP XVI, 1, s. 708-711. 712-713 [tekst w jęz. włoskim], 711-712 [tekst w jęz. francuskim].

82. *Pamięć o Getcie Warszawskim* (Rozważanie przed modlitwą „Regina coeli”, 18 IV), ORpol. 14(1993) nr 5-6, s. 15; toż: *La meditazione prima della recita del „Regina coeli”*, IGP XVI, 1, s. 921-923.

1994

83. *Polska broniła chrześcijańskiej przyszłości Europy* (Orędzie z okazji 50. rocznicy bitwy o Monte Cassino, 18 V), ORpol. 15(1994) nr 6-7, s. 54-56; toż: *Di fronte alla storia la Polonia salva il futuro dell'Europa cristiana*, IGP XVII, 1, s. 1073-1078 [tekst w jęz. polskim].

84. *Przesłanie z okazji 950-lecia Opactwa Tynieckiego* (7 VI), ORpol. 15(1994) nr 8, s. 45-46.

85. *Przesłanie w 50. rocznicę Powstania Warszawskiego* (1 VIII), ORpol. 15(1994) nr 9-10, s. 50-51; toż: „*Mi inginocchio in spirito sulle tombe dei caduti Insorti di Varsavia...Il loro eroico gesto impegna!*”, IGP XVII, 2, s. 88-90 [tekst w jęz. polskim].

86. List apostolski *Tertio millennio adveniente* (10 XI), ORpol. 15(1994) nr 12, s. 4-22; toż: *Tertio millennio adveniente*, IGP XVII, 2, s. 664-707 [tekst w jęz. łacińskim], 708-743 [tekst w jęz. włoskim].

87. *Sacra Scrittura, Tradizione, Storia della Chiesa e Magistero Pastorale, cardini dell'azione dei cattolici nella società attuale* [Pismo święte, Tradycja, historia Kościoła, Magisterium pastoralne, sednem działania katolików we współczesnym społeczeństwie] (Przemówienie do uczestników Sympozjum zorganizowanego przez Kongregację Nauki Wiary na temat „Katolicy i społeczeństwo pluralistyczne”, 12 XI), IGP XVII, 2, s. 754-756.

1995

88. *List na 400-lecie Unii Brzeskiej* (25 III), ORpol. 16(1995) nr 8-9, s. 5-6; toż: *Verso i 400 anni dell'Unione di Brest-Litovsk*, IGP XVIII, 1, s. 598-601 [tekst w jęz. łacińskim].

89. *List na 350-lecie Unii Użhorodzkiej* (25 III), ORpol. 16(1995) nr 8-9, s. 7; toż: *Verso i 350 anni dell'Unione di Užhorod*, IGP XVIII, 1, s. 602-604 [tekst w jęz. łacińskim].

90. *Przesłanie z okazji 50. rocznicy zakończenia w Europie II wojny światowej* (8 V), ORpol. 16(1995) nr 7, s. 4-11; toż: *Messaggio in occasione del 50. anniversario della fine in Europa della seconda guerra mondiale*, IGP XVIII, 1, s. 1236-1250.

91. *Strzeżmy Przymierza Pokoju, jakie Bóg zawarł z całym stworzeniem* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. z okazji 50. rocznicy zakończenia w Europie II wojny światowej, 11 VI), ORpol. 16(1995) nr 8-9, s. 47-48; toż: *Un ponte di pace verso i secoli e le generazioni del Terzo Millennio*, IGP XVIII, 1, s. 1706-1711.

92. *Przesłanie w związku z 50. rocznicą zrzucenia bomby atomowej na Hiroszimę i Nagasaki* (5 VIII), ORpol. 16(1995) nr 10, s. 44-45; toż: *Quell'evento tristissimo è diventato per i responsabili dei popoli un severo monito a respingere la corsa agli armamenti*, IGP XVIII, 2, s. 166-168.

93. *List apostolski na 400-lecie Unii Brzeskiej* (12 XI), ORpol. 17(1996) nr 2, s. 4-8; toż: *Si fa vicino il giorno nel quale la Chiesa Greco-Cattolica di Ucraina celebrerà il IV Centenerario dell'Unione tra i vescovi della Metropolia della Rus' di Kiev e la Sede*

Apostolica, IGP XVIII, 2, s. 1077-1090 [tekst w jęz. ukraińskim], 1091-1100 [tekst w jęz. włoskim].

1996

94. *La storia della regione Lazio, intimamente legata a quella della città di Roma, vi chiama a gestire uno straordinario patrimonio di fede, di cultura e di valori in vista del Giubileo del Duemila* [Historia Regionu Lazio, ściśle związana z historią Rzymu, wzywa nas do zarządzania nadzwyczajnym dziedzictwem wiary, kultury i wartości w obliczu Jubileuszu 2000] (Przemówienie do Rady Regionu Lazio, 27 I), IGP XIX, 1, s. 136-140.

95. *Opatrznościowe wydarzenie w życiu Kościoła* (Przemówienie do uczestników spotkania poświęconego Wielkiemu Jubileuszowi Roku 2000, 16 II), ORpol. 17(1996) nr 5, s. 50-52; toż: *Cristo, Cuore del Mondo*, IGP XIX, 1, s. 336-343.

96. *List apostolski na 350-lecie Unii Użhorodzkiej* (18 IV), ORpol. 17(1996) nr 6, s. 4-6; toż: „*Anzitutto rendo grazie al mio Dio, per mezzo di Gesù Cristo, riguardo a tutti voi*”, IGP XIX, 1, s. 1014-1022 [tekst w jęz. ukraińskim], 1023-1028 [tekst w jęz. włoskim].

97. *Nasza epoka domaga się ludzi świętych* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Mariborze (Słowenia), 19 V), ORpol. 17(1996) nr 7-8, s. 14-15; toż: *La santità è la vera forza capace di trasformare il mondo*, IGP XIX, 1, s. 1288-1293 [tekst w jęz. słoweńskim].

98. *Wydarzenie doniosłe dla historii całego narodu* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 22 V), ORpol. 17(1996) nr 7-8, s. 18-19; toż: *Nel cenacolo della Chiesa che è in Slovenia per un rinnovato slancio missionario*, IGP XIX, 1, s. 1309-1312.

99. *List do biskupa Liège Alberta Houssiau, z okazji 750-lecia święta Bożego Ciała* (28 V), ORpol. 17(1996) nr 10, s. 7-8; toż: *Lettera al vescovo di Liège, Monsignor Albert Houssiau, in occasione del 750. Anniversario della festa del „Corpus Domini”*, IGP XIX 1, s. 1383-1388 [tekst w jęz. francuskim].

100. *Śladem Ojców Kościoła* (Rozważanie przed modlitwą „Anioł Pański”, Castel Gandolfo, 4 VIII), ORpol. 17(1996) nr 10, s. 27; toż: *La comune venerazione per i Padri grande elemento di unità tra Cristianesimo d'Oriente e d'Occidente*, IGP XIX, 2, s. 141-142.

101. *Po ścieżkach „czasu Kościoła”* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 11 IX), ORpol. 17(1996) nr 11-12, s. 7-8; toż: „*Nel corso del mio pontificato mi faccio testimone e promotore della memoria storica della Chiesa che è garanzia del cammino futuro*”, IGP XIX, 2, s. 332-334.

102. *Przypatrzcie się powołaniu waszemu* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. z okazji 1500. rocznicy chrztu króla Chlodwiga, Reims (Francja), 22 IX), ORpol. 17(1996) nr 11-12, s. 31-32; toż: *Cattolici di Francia, la Chiesa è sempre Chiesa del presente. Al suo passato guarda per avanzare nella fede su vie nuove*, IGP XIX, 2, s. 424-429 [tekst w jęz. francuskim].

103. *Jubileusz Roku 2000 nagłym wezwaniem do ewangelizacji* (Przemówienie podczas spotkania z członkami Konferencji Episkopatu Francji, Reims (Francja), 22 IX), ORpol. 17(1996) nr 11-12, s. 33-35; toż: *Accogliete il Grande Giubileo del Duemila come un appello pressante alla nuova evangelizzazione*, IGP XIX, 2, s. 432-437 [tekst w jęz. francuskim].

1997

104. *Miłość tajemnicą historii zbawienia* (Przesłanie do kardynałów i biskupów, przyjaciół ruchu „Focolari”, 6 II), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 8; toż: *Ecumenismo e dialogo interreligioso nella luce dell'Amore Divino*, IGP XX, 1, s. 246-249.

105. *Obchody milenijne męczeństwa Patrona Czech i Polski* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 30 IV), ORpol. 18(1997) nr 8-9, s. 6-7; toż: *Nell'„Itinerarium” terreno di sant'Adalberto la storia spirituale dell'intero continente europeo*, IGP XX, 1, s. 856-859.

106. *Tylko z Chrystusem można zbudować nowy dom dla Europy* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. z okazji 1000-lecia śmierci św. Wojciecha, Gniezno, 3 VI), ORpol. 18(1997) nr 7, s. 27-29; toż: *Solo con Cristo si può costruire la nuova casa d'Europa*, IGP XX, 1, s. 1370-1378 [tekst w jęz. polskim].

107. *Królowa wszechświata* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 23 VII), ORpol. 18(1997) nr 10, s. 41-42; toż: *Maria, Regina dell'universo*, IGP XX, 2, s. 55-57.

108. *Znak na niebie dla naszych czasów* (Przesłanie z okazji 80. rocznicy ostatniego objawienia Matki Boskiej Fatimskiej, 1 X), ORpol. 18(1997) nr 12, s. 7-8; toż: *Fatima ci aiuta a vedere la mano di Dio Padre Misericordioso anche di questo XX secolo*, IGP XX, 2, s. 455-458 [tekst w jęz. portugalskim].

109. *Chrystus w dziejach poprzedzającej Go Ludzkości* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 3 XII), ORpol. 19(1998) nr 3, s. 57-58; toż: *Cristo nella storia dell'umanità che l'ha preceduto*, IGP XX, 2, s. 910-913.

110. *Wcielenie – wkroczenie wieczności w czas* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 10 XII), ORpol. 19(1998) nr 3, s. 58-59; toż: *L'Incarnazione, ingresso dell'eternità nel tempo*, IGP XX, 2, s. 971-974.

111. *Czas Ewangelii* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 17 XII), ORpol. 19(1998) nr 3, s. 59-60; toż: *Il tempo del Vangelo*, IGP XX, 2, s. 1026-1029.

1998

112. *Tajemnica godziny Jezusa* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 14 I), ORpol. 19(1998) nr 4, s. 41; toż: *Il mistero dell'ora di Gesù*, IGP XXI, 1, s. 106-109.

113. *Zbawienie dokonuje się w historii* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 11 III), ORpol. 19(1998) nr 7, s. 41-42; toż: *La salvezza attuata nella storia*, IGP XXI, 1, s. 505-508.

114. *Ostateczne przyjście Chrystusa* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 22 IV), ORpol. 19(1998) nr 7, s. 45-46; toż: *La venuta finale di Cristo*, IGP XXI, 1, s. 789-791.

115. *Znaki nadziei dostrzegalne w naszych czasach* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 18 XI), ORpol. 20(1999) nr 3, s. 29-30; toż: *Segni di speranza presenti nel nostro tempo*, IGP XXI, 2, s. 1029-1032.

116. *Incarnationis mysterium* (Bulla ogłaszająca Wielki Jubileusz Roku 2000, 29 XI), ORpol. 20(1999) nr 1, s. 9-15; toż: *Incarnationis mysterium*, IGP XXI, 2, s. 1100-1117 [tekst w jęz. łacińskim].

1999

117. *Rodzi się tysiąclecie: umacniajmy wiarę!* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 10 II), ORpol. 20(1999) nr 4, s. 12-13.

118. *Jezus Chrystus jest Panem czasu i dziejów* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Niedzielę Palmową, 28 III), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 15-16.

119. *Wymowny znak Bożego działania w historii* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 12 V), ORpol. 20(1999) nr 7, s. 7-8.

120. *Męczeńska krew św. Wojciecha naszym dziedzictwem* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. z okazji 1000-lecia kanonizacji św. Wojciecha, Sopot, 5 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 9-11.

121. *W nowe tysiąclecie z Księgą Ewangelii* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. na Biskupiej Górze, Pelplin, 6 VI), ORpol. 20(1999) nr 8, s. 13-15.
122. *List o pielgrzymowaniu do miejsc związanych z historią zbawienia* (29 VI), ORpol. 20(1999) nr 9-10, s. 4-8.
123. *Chrystus prawdziwą nadzieją człowieka i historii* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. odprawionej na rozpoczęcie Synodu Biskupów poświęconego Europie, 1 X), ORpol. 20(1999) nr 12, s. 22-23.
124. *Obchody jubileuszowe muszą prowadzić do nawrócenia* (Przemówienie podczas spotkania z kardynałami i pracownikami Kurii Rzymskiej, 21 XII), ORpol. 21(2000) nr 2, s. 13-15.
125. *Wejźmy w trzecie tysiąclecie z Chrystusem* (Bożonarodzeniowe „Urbi et Orbi”, 25 XII), ORpol. 21(2000) nr 2, s. 17-18.
126. *Rok łaski i miłosierdzia* (Homilia podczas uroczystości otwarcia Drzwi Świętych i Nieszpory w bazylice św. Jana na Lateranie, 25 XII), ORpol. 21(2000) nr 2, s. 19-20.

2000

127. *Wkraczamy w rok 2000 z Maryją* (Homilia podczas uroczystości otwarcia Drzwi Świętych i Mszy św. w bazylice Matki Boskiej Większej, 1 I), ORpol. 21(2000) nr 2, s. 23-24.
128. *Chrystus prowadzi narody wędrujące przez dzieje* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w uroczystość Objawienia Pańskiego, 6 I), ORpol. 21(2000) nr 2, s. 27-28.
129. *U źródeł i szczytu historii zbawienia* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 19 I), ORpol. 21(2000) nr 3, s. 47-48.
130. *Chwała Trójcy Świętej w dziejach* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 9 II), ORpol. 21(2000) nr 7-8, s. 43-44.
131. *Chrystus źródłem życia i nadziei w trzecim tysiącleciu* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. dla uczestników Narodowej Pielgrzymki Polaków, 6 VII), ORpol. 21(2000) nr 9, s. 14-15.
132. *Europa i wartości chrześcijańskie* (Przesłanie z okazji 1200. rocznicy koronacji Karola Wielkiego, 14 XII), ORpol. 22(2001) nr 3, s. 6-7.

2001

133. *Novo millennio ineunte* (List apostolski na zakończenie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, 6 I), ORpol. 22(2001) nr 2, s. 4-23.
134. *Pomnażajmy dziedzictwo Roku Świętego* (Przemówienie do organizatorów obchodów Wielkiego Jubileuszu, 11 I), ORpol. 22(2001) nr 4, s. 30-31.
135. „*Zjednoczenie na nowo*” *wszystkiego w Chrystusie* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 14 II), ORpol. 22(2001) nr 4, s. 47-48.
136. *Zachowujcie ciągłość dziejów waszego narodu i jego wiary* (Homilia wygłoszona podczas Mszy św. w Bazylice św. Piotra, 18 II), ORpol. 22(2001) nr 4, s. 25-26.
137. *Maryja eschatologiczną ikoną Kościoła* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 14 III), ORpol. 22(2001) nr 5, s. 49-50.
- 138. *Maryja – pielgrzymująca w wierze, Gwiazda trzeciego tysiąclecia* (Przemówienie podczas audiencji generalnej, 21 III), ORpol. 22(2001) nr 5, s. 50-51.
139. *Dziejami świata kieruje ręka Boga* (Przemówienie podczas spotkania z uczestnikami międzynarodowego kongresu UNIV 2001, 9 IV), ORpol. 22(2001) nr 6, s. 15-16.